

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

INFORMACIJA O PRETPRISTUPNOM EKONOMSKOM PROGRAMU ZA CRNU GORU 2011 – 2014.

Crna Gora od 2006. godine učestvuje u izradi Ekonomskog i fiskalnog programa (u daljem tekstu: EFP), kao srednjoročnog strateškog dokumenta u okviru dijaloga o ekonomskim politikama Crne Gore sa Evropskom unijom. Iskustvo izrade Ekonomskih i fiskalnih programa iz godine u godinu je rezultiralo povećanjem kvaliteta dokumenta, što je potvrđeno i od strane predstavnika Evropske komisije.

Sticanjem statusa kandidata Crna Gora je obavezna da od 2011. godine Evropskoj komisiji dostavi Pretpristupni ekonomski program (PEP), kao jedan je od najznačajnijih dokumenata koji država kandidat za ulazak u Evropsku Uniju priprema u okviru multilateralnog fiskalnog nadzora. Zadatak, cilj i struktura PEP-a ne razlikuje se značajno od EFP-a, osim u zahtjevnosti PEP-a u analitičkom smislu.

1. Ekonomski i fiskalni program za Crnu Goru 2010 – 2013 (predložen Evropskoj komisiji u januaru 2011. godine).

Na redovnom godišnjem ekspertskom sastanku, održanom aprila 2011. godine, predstavnici Generalnog direktorata za proširenje, Evropske komisije, istakli su značajan napredak Ekonomskog i fiskalnog programa 2010 – 2013 u odnosu na prethodne dokumente ovog tipa. U dokumentu Evropske komisije je istaknuto da je crnogorski EFP 2010, pripremljen u skladu sa strukturom predloženom od strane Komisije, rezultirao procjenom potencijalnog rasta i nastavkom prikazivanja alternativnih (pesimističnog i optimističnog) scenarija makroekonomskog i fiskalnog rasta. Kao pozitivan aspekt dokumenta EFP-a posebno je istaknut kvalitet četvrtog poglavlja strukturnih reformi i kvalitetna fiskalna procjena

pojedinačnih politika. Poseban osvrt dat je na dio koji se odnosi na strukturne reforme, kako u kvalitetu pristupa mjerama strukturnih politika, tako i u mjerenju fiskalnog uticaja svake od njih pojedinačno i sistematizaciji prioriteta. Ipak, iz dokumenta Komisije mogu se identifikovati i sugestije o prostoru za unapredjenje makroekonomskih i fiskalnih projekcija.

2. Pretpostavke na kojima će bazirati izrada Pretpristupnog ekonomskog programa 2011–2014

Ekonomski i fiskalni program predstavljao je vrstu pripreme za izradu PEP-a , koji su zemlje dužne da sačinjavaju, nakon dobijanja statusa zemlje kandidata. U dugoročnoj perspektivi PEP predstavlja pripremu zemlje kandidata za njezino uključivanje u makroekonomski dialog zemalja članica i to kroz Program konvergencije, koji se sačinjava godišnje nakon sticanja članstva u EU.

PEP se može smatrati "instrumentom" osmišljenim u cilju unaprijeđivanja saradnje između Evropske unije i zemalja kandidatki u makroekonomskim i pogotovo fiskalnim oblastima. Osnovni benefit koji se postiže pripremama jednog ovakvog dokumenta jeste da se zemljama olakšava kreiranje konzistentne ekonomske politike, s obzirom da se program ažurira svake godine i daje obrazloženje eventualnog odstupanja od postavljenih parametara u prethodnoj godini.

Sa operativnom radom na pripremi PEP-a 2011 – 2014 započeće se početkom septembra, a dokumenat bi trebao biti predložen na usvajanje vlade do kraja 2011. godine.

3. Razlika izmedju EFP-a i PEP-a

PEP je dokument koji mora donijeti svaka država kandidat za članstvo u EU kako bi definisala ekonomsku politiku i reforme koje treba dovršiti radi uspjehnog pridruživanja Evropskoj uniji u narednom trogodišnjem periodu. Svrha PEP-a je osigurati institucionalni i analitički okvir za učestvovanje u procedurama multilateralnog nadzora prilagođavanja Uniji.

Osnovna razlika izmedju EFP- (on se radi u zemljama potencijalnim kandidatcima) I PEP (on se radi u zemljama kandidatcima) jeste u kompleksnosti i dubini analize PEP-a u odnosu na EFP koja se ogleda u sljedećem:

1. obračunu potencijalnog rasta,
2. prilagodjenim strukturalnim bilansima,

3. analizi održivosti javnih finansija,
4. analizi osjetljivosti i uporedivosti sa prethodnim programima,
5. analiza agrarne politike i administrativnih reformi kao posebna poglavlja.
6. PEP je predmet diskusije u različitim EU institucijama

4. Struktura dokumenta

PEP 2011-2014. predstavlja korak dalje u ekonomsko-političkom komuniciranju Vlade Crne Gore sa Evropskom komisijom. Cilj PEP-a je utvrditi prikladnu ekonomsku politiku i strukturne reforme i razviti institucionalne i analitičke kapacitete za učestvovanje u procedurama multilateralnog nadzora Ekonomske i monetarne unije (EMU). Stoga se u PEP-u treba detaljno razraditi smjer ekonomske i strukturne politike zemlje kandidata u predstojećem srednjoročnom razdoblju.

Ne postoje krupne razlike u strukturi EFP-a i PEP-a. Ono što je uobičajeno u strukturi PEP-a jeste da sadrži:

- I. **Ekonomski okvir.** Ovim poglavljem je neophodno dati pregled politika koje zemlja sprovode u smislu početka pregovora za članstvo u EU. Takođe, ovim poglavljem je neophodno objasniti i status Pretpristupnog ekonomskog programa u zemlji, proces njegovog donošenja, aktera koji učestvuju u njegovom kreiranju i sl.
- II. **Srednjoročni makroekonomski okvir** sadrži aktuelne makroekonomske trendove i odstupanja od makroekonomskog okvira zadatog prethodnim programom. Drugi dio poglavlja treba da sadrži projekcije srednjoročnog makroekonomskog okvira, u konkretnom slučaju do 2014. godine.
- III. **Javne finansije** obuhvata pregled kretanja javnih finansija, kao i projekcije za srednjoročni period.
- IV. **Strukturne reforme** obuhvata pregled strukturnih reformi, sa akcentom na reformama sektora privrede, finansijskog sektora, tržišta rada i administrativnim reformama. Takođe, prilikom strukturiranja dokumenta neophodno je kvantifikovati efekte strukturnih reformi na projekcije kretanja makroekonomskih indikatora, kao i na kretanje javnih finansija.

5. Pripremne aktivnosti na Pretpristupnom ekonomskom programu 2011-2014.

Kao što je EFP prethodnih godina, i PEP je ove godine započet izborom ljudi u Radnoj grupi, čiji je predlog članova sastavni dio ove informacije. Većina predloženih članova su

učestvovali u radu prethodnih EFP-ova i kroz evoluciju sopstvenog znanja i primijenjenih metodologija doprinijeli poboljšanju kvaliteta EFP-a.

Iskustvo započinjanja rada na poglavlju Strukturnih reformi kroz radionice seminara organizovanog u svrhu metodoloških pojašnjenja ovog poglavlja EFP-a, pokazalo se kao veoma efektivnim. Stoga će i ove godine sličan seminar biti organizovan kako bi se uspostavila osnova rada i smjernice za poglavlja makroekonomskog okvira, fiskalne politike i strukturnih reformi. Seminar, koji će biti radnog karaktera, biće prilika da predstavnici EU struktura i eksperti koji su učestvovali u izradi PEP-ova podijele svoja iskustva, pojasne metodologiju i ukažu na prostor za unapredjenje dokumenta.

**Predlog za imenovanje članova Radne grupe za izradu Pretpristupnog
ekonomskog programa za Crnu Goru 2011 – 2014 godine**

1. Tijana Stanković, koordinator Radne grupe, Ministarstvo finansija
2. Iva Vuković, Ministarstvo finansija
3. Radovan Živković, Ministarstvo finansija
4. Stanko Jeknić, Ministarstvo finansija
5. Radojka Martinović, Ministarstvo finansija
6. Vladislav Karadžić, Ministarstvo finansija
7. Stanislava Rašović, Ministarstvo finansija
8. Jasna Janjić, Ministarstvo finansija
9. Nemanja Pavličić, Ministarstvo finansija
10. Tamara Gačević, Ministarstvo finansija
11. Dragan Darmanović, Ministarstvo finansija
12. Bojana Bošković, Ministarstvo finansija
13. Jelena Vojinović, Ministarstvo finansija
14. Ivan Radulović, Ministarstvo finansija
15. Biljana Ščekić, Ministarstvo finansija
16. Jelena Sekulić, Ministarstvo finansija
17. Nataša Kovačević, Ministarstvo finansija
18. Žana Jovanović, Ministarstvo finansija
19. Ana Krsmanović, Ministarstvo finansija
20. Valentina Perović, Ministarstvo finansija
21. Antonio Krcalović, Ministarstvo finansija
22. Ivana Petričević, Kabinet predsjednika Vlade
23. Snežana Šljukić, Kabinet potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku
24. Zorica Kalezić, Centralna banka Crne Gore
25. Maja Radulović, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
26. Vladimir Radovanić, Ministarstvo rada i socijalnog staranja
27. Maša Vukotić, Ministarstvo ekonomije
28. Ksenija Đurišić, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
29. Vesna Golubović, Ministarstvo zdravlja
30. Ivana Šaranović Jovičević, Agencija za nadzor osiguranja
31. Nataša Batričević, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća
32. Ivana Zečević, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća

33. Jadranka Kaluđerović, Institut za strateške studije i prognoze
34. Miroslav Pejović, MONSTAT
35. Ernad Kolić, MONSTAT
36. Katarina Radović, Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki
37. Gorana Mrvaljević, Direkcija za javne nabavke
38. Radojka Ćirković, Uprava za zaštitu konkurencije
39. Boženka Nikolić, Uprava za zaštitu konkurencije
40. Zoran Đikanović, Komisija za hartije od vrijednosti
41. Šefika Kurtagić, Komisija za kontrolu državne podrške i pomoći
42. Zorica Ćupić, Zavod za zapošljavanje

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od ____ jula 2011. godine razmotrila i usvojila Informaciju o Pretpristupnom ekonomskom programu za Crnu Goru 2011 – 2014. i Predlog za imenovanje članova radne grupe za izradu Pretpristupnog ekonomskog programa za Crnu Goru 2011 – 2014., koje je dostavilo Ministarstvo finansija.
2. Imenuju se članovi Radne grupe koji će učestvovati u izradi Pretpristupnog ekonomskog programa za Crnu Goru 2011 – 2014. u sledećem sastavu:
 1. Tijana Stanković, koordinator Radne grupe, Ministarstvo finansija
 2. Iva Vuković, Ministarstvo finansija
 3. Radovan Živković, Ministarstvo finansija
 4. Stanko Jeknić, Ministarstvo finansija
 5. Radojka Martinović, Ministarstvo finansija
 6. Vladislav Karadžić, Ministarstvo finansija
 7. Stanislava Rašović, Ministarstvo finansija
 8. Jasna Janjić, Ministarstvo finansija
 9. Nemanja Pavličić, Ministarstvo finansija
 10. Tamara Gačević, Ministarstvo finansija
 11. Dragan Darmanović, Ministarstvo finansija
 12. Bojana Bošković, Ministarstvo finansija
 13. Jelena Vojinović, Ministarstvo finansija
 14. Ivan Radulović, Ministarstvo finansija
 15. Biljana Šćekić, Ministarstvo finansija
 16. Jelena Sekulić, Ministarstvo finansija
 17. Nataša Kovačević, Ministarstvo finansija
 18. Žana Jovanović, Ministarstvo finansija
 19. Ana Krsmanović, Ministarstvo finansija
 20. Valentina Perović, Ministarstvo finansija
 21. Antonio Krcalović, Ministarstvo finansija
 22. Ivana Petričević, Kabinet predsjednika Vlade
 23. Snežana Šljukić, Kabinet potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku
 24. Zorica Kalezić, Centralna banka Crne Gore
 25. Maja Radulović, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
 26. Vladimir Radovanić, Ministarstvo rada i socijalnog staranja